

ВІДГУК
офіційного опонента на дисертацію Юшкова Павла Олексійовича
«Удосконалення процесу проєктного управління національною
економікою», що представлена на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та
управління національним господарством

Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковою тематикою

Проєкти розвитку національної економіки спрямовані на чітке визначення й управління інвестиціями, зміну усталених процедур у державному секторі, концентрацію ресурсів суспільства з метою досягнення стратегічних цілей модернізації чинного господарського механізму. Проєктне управління національною економікою є основою для здійснення економічних реформ, що підвищує важливість ефективної їх реалізації, що залежить від доцільності економічних та організаційно-адміністративних важелів та методів регулювання організаційно-технічних, виробничо-технологічних, фінансово-економічних процесів та відносин з метою ефективного впливу на кінцеві результати проєктної діяльності. У дисертаційному дослідженні Юшкова П.О. ця проблема вирішується у площині особливостей застосування проєктного підходу до управління національною економікою як динамічною системою.

У роботі вирішено низку логічно взаємопов'язаних завдань, з огляду на які можна стверджувати про досягнення поставленої мети дослідження. Зокрема, автором розглянуто теоретичні підходи до визначення сутності «проєктне управління національною економікою»; систематизовано методичні підходи до процесу проєктного управління як інструменту регуляторної політики держави; визначено інституційну складову проєктного управління розвитком національної економіки; виявлено вплив децентралізації на процес проєктного управління соціально-економічним розвитком територій (регіонів); запропоновано концепцію впровадження системи проєктного управління національною економікою; удосконалено

організаційно-економічний механізм реалізації проєктів розвитку національної економіки; надано науково-практичні рекомендації щодо реалізації проєктів розвитку національної економіки.

Зазначене зумовлює актуальність теми дисертаційної роботи та важливість поставлених в ній завдань. Обґрунтування теоретико-методичних основ і розробка концептуальних підходів та практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесу проєктного управління національною економікою є метою дисертаційної роботи Юшкова П.О., що має як наукове, так і практичне значення.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідних робіт Класичного приватного університету: «Сучасні проблеми модернізації та структурних трансформацій економіки Придніпровського регіону» (номер державної реєстрації 0114U006322), де здобувачем запропоновано концепцію проєктного управління розвитком національної економіки; «Розвиток національної економіки в контексті сучасної економічної теорії» (державний реєстраційний номер 0116U000798), де здобувачем удосконалено організаційно-економічний механізм реалізації проєктів розвитку національної економіки.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації, їх достовірність

Наукові положення, висновки та рекомендації, що представлені у дисертаційній роботі Юшкова П.О., є достатньо обґрунтованими та достовірними, базуються на опрацюванні значної кількості фундаментальних праць українських та закордонних вчених-економістів, використанні великого обсягу статистичної інформації, зокрема, офіційних даних Міністерства економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства України, Державної служби статистики України, Державної казначейської служби України, Євростату, та підтверджуються фундаментальністю методів і підходів, таких як морфологічний аналіз – для визначення проєктного управління національною економікою; індукції та

дедукції, декомпозиції й синтезу – для обґрунтування функціональної моделі системи проєктного управління; порівняння та системний підхід – для визначення інституціонального середовища проєктного управління національною економікою; економіко-статистичні методи – для аналізу реалізації проєктів розвитку національної економіки; факторний аналіз – для оцінювання впливу децентралізації на процес проєктного управління; суб'єктно-об'єктний підхід та абстрактно-логічний, системно-структурний методи – для розробки концепції впровадження системи проєктного управління національною економікою й науково-практичних рекомендацій щодо реалізації проєктів розвитку національної економіки.

Основні положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, їх новизна

Результати проведених автором наукових досліджень характеризуються новизною, що в комплексі спрямована на вирішення науково-практичного завдання та полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних основ і розробці концептуальних підходів та практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесу проєктного управління національною економікою. Проведене дослідження дає змогу сформулювати низку висновків і пропозицій теоретичного, прикладного та науково-методичного змісту. Основні результати, що містять наукову новизну дисертації, полягають у такому.

Удосконалено концепцію впровадження проєктного управління національною економікою, яка базується на системі суб'єктно-об'єктних зв'язків для досягнення цілеспрямованого й планомірного соціально-економічного зростання національної економіки шляхом формування «точок зростання» на регіональному та місцевому рівнях за допомогою центрів відповідальності за реалізацію проєктів на основі узгодженості гармонізованих інтересів зацікавлених сторін системи проєктного управління в умовах децентралізації, а також інструментів проєктного управління й методів та інструментів державного регулювання й стратегічного управління (стор.150-155).

В п. 1.3. дисертації пояснено інституційну складову проектного управління національною економікою шляхом створення мережі регіональних Проектних офісів і заходів посилення інституційного забезпечення проектного управління через надання інформаційної та методичної підтримки реалізації проектів; забезпечення експертно-консультаційного супроводу підготовки й планування проектів, консультування з питань розробки заявок на грантове фінансування проектів і залучення до співпраці консалтингових фірм, створення проектних та експертних груп за відповідними напрямками реформ; залучення до співпраці висококваліфікованих експертів на основі проведення відкритих конкурсів.

Важливим науковим результатом автора є організаційно-економічний механізм реалізації проектів розвитку національної економіки, який реалізується на етапах життєвого циклу проекту (ініціювання, ресурсного забезпечення та втілення) і включає елементи: навчання персоналу державних установ застосуванню методів та інструментів проектного управління; роботу щодо методичного забезпечення проектної діяльності; аналітичну та комунікаційну підтримку проектів, участь у проектах державно-приватного партнерства; громадський моніторинг реалізації проектів розвитку, що надає змогу мінімізувати ризики невиконання проектів (стор. 161-174).

Згідно з логікою поставлених завдань в роботі, автором запропоновано науково-практичний підхід до реалізації проектів регіонального розвитку, що передбачає виконання системи заходів стратегічного планування, планування витрат та організації виконання проектних завдань інструментів сіткового й календарного планування; мотиваційних заходів і конкурсного відбору персоналу та створення додаткових умов їх виконання, а саме: підвищення інституціональної спроможності Агенцій регіонального розвитку шляхом збільшення фінансування, застосування процедур з підвищення якості кадрового забезпечення, підвищення ефективності внутрішньоорганізаційного планування, регламентації діяльності, інформаційної політики (стор. 190-192).

Провівши ґрунтовний аналіз, автор уточнює сутність «проектного управління національною економікою», що передбачає діяльність суб'єктів національної економіки, яка спрямована на досягнення запланованого результату (цілей стратегій соціально-економічного розвитку) при визначених обмеженнях (факторів внутрішнього та зовнішнього середовища), у процесі якої досягають чітких цілей проекту (програми) розвитку шляхом збалансування обсягів робіт, заходів, матеріальних і нематеріальних ресурсів, часу (термінів виконання заходів), якості та ризиків, що дає можливість більш повно розкрити багатогранність процесу проектного управління (стор. 24-25).

Значимість наукових результатів щодо забезпечення підвищення якості системи управління національною економікою підтверджується запропонованою у дисертації функціональною моделлю проектного управління національною економікою, яка забезпечує функціонування системи управління національною економікою відповідно до стратегії її розвитку, ринкових і національних потреб на основі методичного інструментарію проектного управління за рівнем продуктивності проектної діяльності (прибутковістю проекту та його життєздатності) та за наявності ефективної інноваційної інфраструктури (стор. 43-44).

Одним з вагомих наукових результатів роботи є напрями застосування інструментів проектного управління соціально-економічним розвитком територій (регіонів) в умовах децентралізації, які, на відміну від існуючих, реалізуються на етапах загального циклу проектної діяльності, а саме: інституційний напрям імплементується на етапах підготовки та структурування проекту, напрям програмування розвитку регіонів (територій) і міжнародне проектування – на етапах планування й виконання проекту, напрям комунікаційний – на етапі завершення, що надасть змогу досягти максимального економічного ефекту від упровадження проектного підходу в механізм соціально-економічного розвитку регіонів (територій) (стор. 131-136).

Все вищезазначене дозволяє зробити висновок, що поставлені автором мета та завдання в дисертаційній роботі виконані. Висновки та рекомендації, сформульовані у роботі, відповідають її змісту і підтверджують глибину та наукову оригінальність проведеного дослідження.

Теоретичне і практичне значення результатів дисертаційної роботи

Наукове значення результатів дисертаційної роботи полягає у поглибленні теоретико-методичних положень і розробці науково-практичних рекомендацій, які збагачують економічну науку з проєктної діяльності і проєктного управління на рівні національної економіки.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що основні теоретико-методичні здобутки, розробки та положення дисертації доведено до рівня практичних рекомендацій, що в комплексі створюють підґрунтя для формування системи проєктного управління розвитком національної економіки.

Практичні рекомендації, зокрема, щодо створення умов та реалізації заходів посилення інституційного забезпечення проєктного управління використано в практичній діяльності Департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради; науково-практичні рекомендації щодо реалізації проєктів регіонального розвитку довели свою практичну цінність у роботі Запорізької торгово-промислової палати; пропозиції автора щодо впровадження проєктного управління національною економікою враховано в практичній діяльності депутата Запорізької міської ради.

Результати дисертації використовують у навчальному процесі Класичного приватного університету під час викладання дисциплін: «Стратегічне планування», «Проєктний менеджмент», «Національна економіка», «Управління проєктами».

Повнота викладу основних результатів дисертаційного дослідження в опублікованих роботах автора

Результати наукових досліджень Юшкова П.О., які покладено в основу його дисертації, опубліковані в статтях, матеріалах конференцій. За темою

дисертації опубліковано в 11 наукових працях, з них: 6 – статті в наукових фахових виданнях України, з яких 3 – у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз, 5 – матеріали конференцій. Загальний обсяг публікацій – 4,07 д. а.

В опублікованих працях здобувача повно відображено сутність отриманих результатів виконаного дослідження та їх наукова новизна. Результати дослідження доповідались і отримали позитивну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях. З огляду на зазначене, апробацію результатів дисертаційної роботи слід вважати достатньою. Автореферат дисертації відображає її зміст і не містить положень, що не досліджені в роботі.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Оцінюючи позитивно достатній рівень розробки теоретико-методологічних і методичних положень, науково-практичних рекомендацій, обґрунтованість наукових висновків та пропозицій, варто зупинитись на окремих положеннях дисертаційної роботи, що мають дискусійний характер.

1. На рис. 1.7. дисертації (стор. 49) автором представлено функціональну модель системи проєктного управління в динамічній соціально-економічній системі національної економіки. Проте, вважаємо, що відповідно до методології наукового дослідження автору варто було б дати чітке визначення поняттю «система проєктного управління», а також систематизувати елементи цієї системи (підрозділ 1.2).

2. У дисертації одним з результатів дослідження, що має елемент новизни автором запропоновано розвинуте поняття «проєктне управління національною економікою» (стор. 21), зміст якого, зокрема, передбачає «діяльність суб'єктів національної економіки, яка спрямована на досягнення запланованого результату (цілей стратегій соціально-економічного розвитку) при визначених обмеженнях (факторів внутрішнього та зовнішнього середовища)...». Зауважимо, що для обґрунтованості та чіткості запропонованого визначення, особливо у даному блоці дисертаційної роботи варто було б вказати конкретні фактори у сфері

проектного управління, а саме на рівні національної економіки.

3. У підрозділі 2.1 дисертації здійснено моніторинг результатів, а також недоліки реалізації державних інвестиційних проєктів та проєктів у межах Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні (стор. 86-91). Підкреслимо, що автору доцільно було б у рамках розробленої концепції впровадження проєктного управління національною економікою (рис. 3.2 на стор. 152) запропонувати заходи та механізми усунення виявлених недоліків Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на майбутній період.

4. У підрозділі 2.3 дисертації здійснено моніторинг результатів процесу децентралізації в Україні за 2014-2019 роки. Однак, автором не здійснено оцінку економічної результативності та ефективності впливу децентралізації на систему проєктного управління національною економікою.

5. На рис. 3.1 (стор. 151) у підрозділі 3.1 дисертації представлено порядок узгодженості принципів державної економічної політики з принципами проєктного управління. Проте, вважаємо, що автору варто дати чітке пояснення схемі рисунку щодо механізму узгодженості й відповідності принципів державної економічної політики з принципами проєктного управління.

6. У підрозділі 3.2 дисертації (стор.158) надано узагальнене визначення поняття «організаційно-економічний механізм», проте, автору варто було б здійснити аналіз підходів щодо визначення категорії «організаційно-економічний механізм проєктного управління» та запропонувати авторське його бачення.

Загальні висновки й оцінка дисертації

Дисертаційна робота Юшкова Павла Олексійовича «Удосконалення процесу проєктного управління національною економікою», яка представлена на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством, є самостійною, завершеною науковою працею, в якій запропоновано

обґрунтування теоретико-методичних основ і розробка концептуальних підходів та практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесу проектного управління національною економікою.

Проведений аналіз дисертаційної роботи дозволив зробити висновки, що наукові положення мають достатній рівень обґрунтованості, їхня достовірність і новизна є об'єктивними та відображають підхід здобувача до розроблення та поглиблення теоретико-методологічних основ процесу проектного управління національною економікою.

Автореферат повністю відображає основні положення, висновки і рекомендації дослідження, є ідентичним з результатами дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Юшкова Павла Олексійовича «Удосконалення процесу проектного управління національною економікою» та автореферат за складом вирішених задач відповідають паспорту спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством і вимогам пп. 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567, зі змінами, що внесені Постановами Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 р. та № 1159 від 30.12.2015 р.

У зв'язку з цим вважаю, що автор дисертації, Юшков Павло Олексійович, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів,
обліку і аудиту
Національного університету
«Острозька академія»

Н.А. Мамонтова

*Підпис Мамонтової
підтверджує інспектор
з кадрів На Ун А*

Самура Н.П.